



KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Culturele verschillen tussen België en Nederland en hun impact op jongeren en het internet



Stefan Mertens

België en Nederland = de “lage landen”?

- Verschil qua digitale ontwikkeling: Nederland: Noord-Europese kopgroep en België: centraal-Europese middengroep in Europa
- Verschil qua culturele waarden: België en Nederland andere waarden volgens onderzoek in de traditie van Hofstede
- Volgens deze traditie: liggen Vlaanderen en Franstalig België dichter bij elkaar dan Vlaanderen en Nederland



Welke waardeverschillen?

- 1. Meer onzekerheidsvermijding in België.
- 2. Meer machtsafstand in België.
- 3. Soms wordt ook gevonden dat België collectivistischer is.
- 4. België: minder feminiene waarden zoals communicatie, zorg en intimiteit



Onzekerheidsvermijding volgens Hofstede

- Antropologie toont aan dat wat gevaarlijk is verschilt van cultuur tot cultuur
- Onzekerheidsvermijdende culturen hebben ruimer begrip van wat gevaarlijk is
- Het gezinsleven is stressender in culturen met hoge onzekerheidsvermijding



Machtsafstand volgens Hofstede

- De mate waarin de minder machtige leden in instituties verwachten en accepteren dat de macht ongelijk verdeeld is
- In het gezin: respect versus gelijkheid tussen ouders en kinderen
- Wederzijdse afhankelijkheid versus polarisering tussen rebelle en afhankelijkheid



Collectivisme en individualisme

- Ziet men zichzelf als persoon of als lid van een familie?
- Bezittingen zijn meer individueel of meer collectief (ook afhankelijk van economische welvaart)
- Conflicten zijn meer een probleem in collectivistische culturen



Masculiniteit en feminiteit

- Masculiene cultuur: uitgesprokener rolverdeling tussen mannen en vrouwen
- Masculiene cultuur: meer wedijveren als spel versus spel om bij elkaar te zijn
- Mediagebruik is primair gericht op informatie in masculiene culturen en op communicatie in feminiene culturen



Hypothese 1: onzekerheidsvermijding

- Hypothese 1: Belgische ouders zullen bevreesder zijn dat hun kinderen iets overkomt, zowel in de echte als online wereld.



Hypothese 2: internetrisico's

- Hypothese 2a: meer risico's in de digitaal gevorderde Nederlandse samenleving
- Hypothese 2b: Meer onderschatting door ouders in de Nederlandse cultuur (verschil in onzekerheidsvermijding)
- Hypothese 2c: Kinderen kiezen in Nederland meer voor een communicatieve strategie om met risico's om te gaan.



Hypothese 3: mediatie

- 3 soorten mediatie: sociale, regulatieve en technische mediatie
- Hypothese 3a: meer sociale mediatie in Nederland, meer regulatieve mediatie in België, terwijl technische mediatie in beide landen populair kan zijn
- Hypothese 3b: minder verschil in opvattingen tussen kinderen en ouders in Nederland qua gebruikte mediatietypes



Hypothese 4 en 5: Leeftijd en gender

- Hypothese 4a: Gendersverschillen zijn minder uitgesproken qua communicatieve toepassingen in Nederland (feminiteit).
- Hypothese 4b: Gendersverschillen zijn minder uitgesproken qua entertainment in België (masculiniteit).
- Hypothese 5: Minder verschillen tussen 9-12-jarigen en 13- tot 16-jarigen in Nederland (gevorderdere internetpenetratie)



Resultaten: hypothese 1 (onzekerheid) = waar

- Belgische ouders meer bezorgd over schoolresultaten, pesten, alcohol en drugs, seksuele activiteiten van kinderen, misdaad, verkeersongelukken en problemen van de kinderen met de politie
- Belgische ouders banger van ongewenste sites en ongewenste contacten met vreemden op het Internet



Resultaten hypothese 2 (risico's) = gedeeltelijk waar

- Hypothese 2a: er doen zich inderdaad meer risico's voor in Nederland, maar toch belangrijke uitzonderingen: meer cyberpesten en vreemden ontmoeten in België
- Hypothese 2b: maar Nederlandse ouders vermoeden de risico's juist meer (effect van internetpenetratie i.p.v. onzekerheidsvermijding)
- Hypothese 2c: Nederlandse kinderen praten inderdaad meer met hun ouders



Resultaten hypothese 3 (mediatie)= waar

- Hypothese 3a = waar: meer sociale mediatie in Nederland, meer regulatieve mediatie in België, terwijl technische mediatie in beide landen hetzelfde is.
- Hypothese 3b= waar: Ouders zien eerder sociale mediatie in België, terwijl kinderen het meer zien in Nederland



Resultaten hypothese 4 (masculiniteit en feminiteit): gedeeltelijk waar

- Hypothese 4a: meisjes in Nederland zijn juist nog meer met online communicatie bezig dan jongens (dus niet waar dat qua communicatie meisjes meer op jongens lijken in Nederland)
- Hypothese 4b: Wel is het zo dat in België meisjes meer gamen en downloaden zoals jongens (dus wel meer gelijkenis qua entertainment in België)



Resultaten hypothese 5 (leeftijd): niet waar

- Oudere kinderen gebruiken meer toepassingen en lopen meer risico dan jongere kinderen.
- Maar er zijn weinig verschillen tussen jongere en oudere kinderen die specifiek voor België of Nederland gelden



Bij wijze van conclusie

- Culturele waarden blijken inderdaad door te wegen: meer angst in België, meer regulatieve mediatie in België, meer communicatie in Nederland,...
- Maar ook het verschil qua internetpenetratie heeft zo zijn effect: meer risico's in Nederland, maar ook grotere inschatting ervan door de ouders, ondanks verschillen qua onzekerheidsvermijding

